

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari

_____ning
20__-20__-o'quv yiliga 9-sinflar uchun

“CHIZMACHILIK”

TO'GARAK

HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “_____” nomli to‘garagining

ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Chizmachilikdan olingan bilimlarni qisqacha takrorlash va umumlashtirish	1		
2.	Chizmachilikdan olingan bilimlar	1		
3.	Kesimlar	1		
4.	Kesim hosil qilish va uni belgilash.	1		
5.	Materiialarning kesimda grafik belgilanishi.	1		
6.	Kesim turlari	1		
7.	Ustiga qo‘yilgan kesimga	1		
8.	Takrorlash	1		
9.	Kesimlarda shartlilik va soddalashtirishlar	1		
10.	Qirqimlar	1		
11.	Takrorlash	1		
12.	Qirqim turlari	1		
13.	Takrorlash	1		
14.	Oddiy va mahalliy qirqimlar. ularning chizmalarda belgilanishi	1		
15.	Mahalliy qirqim	1		
16.	Ko‘rinishning yarmi bilan qirqimning yarmini birlashtirish	1		
17.	Ko‘rinishning qismini qirqimning qismi bilan birlashtirib tasvirlash	1		
18.	Ko‘rinishning qismini qirqimning qismi bilan birlashtirib tasvirlash	1		
19.	Takrorlash	1		
20.	Aksonometrik proyeksiya (izometriya)da qirqimni tasvirlash	1		
21.	Detalning izometriyasida qirqim chizish	1		
22.	Detalning qirqilgan yuzalari	1		
23.	Frontal dimetriadada qirqimni tasvirlash	1		
24.	Kesim va qirqim talab qiladigan detallarning eskizini chizish	1		
25.	Takrorlash	1		
26.	Eskiz chizish bo‘yicha amaliy mashg‘ulot va texnik rasm chizish	1		
27.	Takrorlash	1		
28.	Chizmalarda shartlilik va soddalashtirish	1		
29.	Qirqimda yupqa devor va kegaylarning tasvirlanishi.	1		
30.	Takrorlash	1		
31.	Detalning shaklini dizayn asosida konstruktiv o‘zgartirishga oid loyihalash	1		
32.	Takrorlash	1		
33.	Loyihalashga doir grafik masalalar	1		
34.	Takrorlash	1		
35.	Detalning fazoviy holatini o‘zgartirishga va qayta loyihalashga oid ijodiy grafik ishlar	1		

36.	Mashinasozlik chizmalari. buyum va konstruktorlik hujjatlarining turlari	1		
37.	Gabarit chizma	1		
38.	Standart detallar va o'zaro almashuvchanlik	1		
39.	Konstruktorlik hujjatlarining turlari	1		
40.	Ajraladigan va ajralmaydigan birikmalar	1		
41.	Takrorlash	1		
42.	Rezbalar va ularni chizmalarda tasvirlash	1		
43.	Takrorlash	1		
44.	Rezbalarni belgilash	1		
45.	Rezbali detallardan bolt va gaykani chizish.	1		
46.	Shpilka	1		
47.	Boltli birikmani chizish	1		
48.	Simmetriya o'qi chiziladi	1		
49.	Shpilkali birikmani chizish	1		
50.	Takrorlash	1		
51.	Ajralmaydigan birikmalar	1		
52.	Takrorlash	1		
53.	Oddiy yig'ish chizmalarini o'qish	1		
54.	Yig'ma birikmalar	1		
55.	Spetsifikatsiya	1		
56.	Konstruksiyalashga doir masalalar	1		
57.	B. Turli harakatlarning konstruksiyasini loyihalash	1		
58.	Kompyuterda to'g'ri chiziq, burchak va tekis shakllarni yasash	1		
59.	Kompyuter yordamida berilgan oddiy detallarning fazoviy holatini va uning shaklini dizayn asosida qisman o'zgartirish	1		
60.	Kompyuterda buyumlarni loyihalash	1		
61.	Qurilish chizmalari. Binoning plani. qirqimi va fasadi	1		
62.	Binoning plani	1		
63.	Binoning fasadi	1		
64.	Qurilish chizmalarini o'qish	1		
65.	Qurilish chizmalarida masshtablar.	1		
66.	Bosh plan chizish bo'yicha amaliy mashg'ulot	1		
67.	Murakkab qirqimlar	1		
68.	Sxemalar	1		

Sana: “ ” _____ 20__-yill. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Chizmachilikdan olingan bilimlarni qisqacha takrorlash va umumlashtirish

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quvchilarning tasavvur hamda tafakkur qilish qobiliyatini o‘shirish, texnika yordamida turli buyumlar va ularning detallarini yasash hamda nazorat qilishga o‘rgatish.

Tarbiyaviy: chizmani o‘qish va chizishni bilishning asosiy chizmachilikda har bir narsaning shartli va soddalashtirib tasvirlanishini mukammal egallash, o‘z g‘oyalari va fikrlarini ifodalashda chizmalardan foydalanish.

Rivojlantiruvchi: ko‘plab turli narsalarning rasmlarini xayolan qo‘lda chizib, mashq qilish, rasm (chizma) chizishga moyilligi oshirish, hamda o‘zida fazoviy tasavvur hosil qilish va mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

O‘zini-o‘zi rivojlantirish kompetensiya:

hayot davomida o‘qib-o‘rganish, bilim, tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib bora oladi.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

kundalik faoliyatda turli formula, model, chizma, grafik va diagrammalarni o‘qiy olish va foydalanish. Ihteraktiv tarzda bilim olish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, testlar, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism:

a) Salomlashish.

b) Davomatni aniqlash.

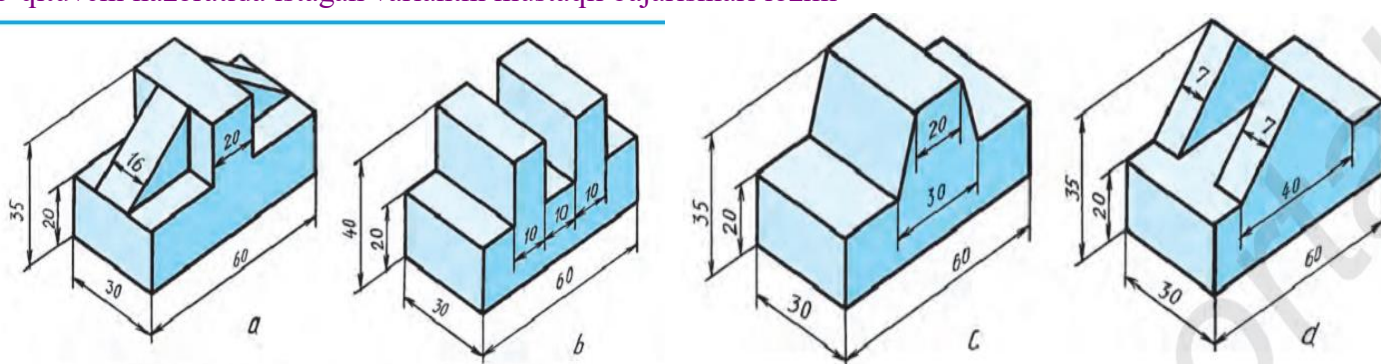
II. Uyga vazifani so‘rash:

v) Savol – javob o‘tqazish.

d) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Detalning tasvirini chizishda uning ko‘rinishlari sonini kamaytirish maqsadida barcha shartlilik va soddalashtirishlardan foydalaniladi. Quyida 8-sinfda o‘tilgan ba‘zi mavzularni qisqacha takrorlash maqsadida mashqlar berilgan. Ushbu berilgan mashq (yoki shunga o‘xshash) modellardan birortasining eskizini (1.1-chizma), chapdan ko‘rinishini (1.2-chizma) va texnik rasmini hamda detal qanday geometrik jismlardan tashkil topganligini (1.3-chizma) tahlil qilishni takrorlagandan keyin, o‘quvchilar o‘zlari o‘qituvchi nazoratida istagan variantni mustaqil bajarishlari lozim

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1.3-chizma, ada detalning V dagi tasviri berilgan bo‘lib, mantiqiy fikr yuritib,

uning markaziy o‘qi orqali o‘tuvchi silindrik teshik (diametri $\varnothing 10$) kompyuterda uning chizmasi bajarilsin

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: “ ” _____ 20__-yill. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Kesimlar

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quvchilarning tasavvur hamda tafakkur qilish qobiliyatini o‘shirish, texnika yordamida turli buyumlar va ularning detallarini yasash hamda nazorat qilishga o‘rgatish.

Tarbiyaviy: chizmani o‘qish va chizishni bilishning asosiy chizmachilikda har bir narsaning shartli va soddalashtirib tasvirlanishini mukammal egallash, o‘z g‘oyalari va fikrlarini ifodalashda chizmalardan foydalanish.

Rivojlantiruvchi: ko‘plab turli narsalarning rasmlarini xayolan qo‘lda chizib, mashq qilish, rasm (chizma) chizishga moyilligi oshirish, hamda o‘zida fazoviy tasavvur hosil qilish va mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Milliy va umummadaniy kompetensiya:

orasta kiyinish, yurish-turishda madaniy me‘yorlarga va sog‘lom turmush tarziga amal qila oladi.

Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:

Mehnat qonunchiligida o‘z xaqhuquqlarini bila oladi.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

kundalik faoliyatda turli formula, model, chizma, grafik va diagrammalarni o‘qiy olish va foydalanish.

Ihteraktiv tarzda bilim olish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, testlar, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: v) Savol – javob o‘tqazish. d) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Har qanday detal uning aniq bajarilgan chizmasi orqali yasaladi. Standart talabiga muvofiq detal chizmasi barcha soddalashtirish va shartliliklar qo‘llanilgan holda eng kam ko‘rinishlarda chizilishi lozim. Aks holda, chizmani o‘qish murakkablashib ketadi va detalning geometriyasini o‘qish qiyinlashib, yasalgan detal yaroqsiz bo‘lishi mumkin. Detalning u yoki bu qismi shaklini aniqlash maqsadida kesim qo‘llaniladi.

Uning ichki tuzilishini aniqroq bilish maqsadida kesim bilan birga qirqim ham qo‘llaniladi. Shunday qilinganda detalning ko‘rinishlari soni kamayadi. Kesim deganda detalning shaklini uning o‘qiga perpendikulyar qilib o‘tkazilgan tekislik orqali aniqlash usuli tushuniladi. Shunda tekislikda hosil bo‘lgan yuza kesim deyiladi. Kesim standartga muvofiq bajariladi. Kesimdan ko‘proq val, o‘q, shatun kabi detallarning shakli va ulardagi o‘yiq chuqurcha, bo‘rtiq kabilarning geometriyasini aniqlashda qo‘llaniladi. Bunday elementlarning o‘qlari orqali detal o‘qiga perpendikulyar qilib kesuvchi tekislik o‘tkazilsa, detalning ko‘ndalang kesimi hosil bo‘ladi. 2.1-chizma, b) dagi val ko‘rinishining yaqqol tasviri (2.1-chizma, a) ga qa rab uni o‘yiq, teshik va chuqurchalari orqali aniqlash mumkin. Agar valning yaqqol tasviri berilmasa, ba‘zi elementlarning shakli, chuqurligini aniq lash qiyin bo‘ladi. Masalan, segment shponka uchun o‘yilgan ariqchani eni (A–A), B–B kesimdagi liskaning shakli va chuqurligi, detaldagi kichik silindrik teshik noaniq bo‘ladi. Ularga kesimlar qo‘llanilsa, hammasi ravshanlashadi (2.1-chizma, A–A, B–B, C–C kesimlar).

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Kesim nima maqsadda qo‘llanadi?

2. Kesimda uning yuzasi qanday tasvirlanadi?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

75 listdan iborat chizmachilik fanidan 9-sinf o'quvchilarga 68 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

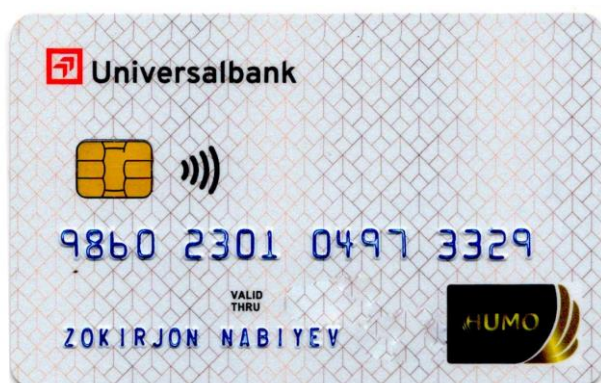

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**